

B.A. Semester - 5 (Remedial) (CBCS) Examination**March/April-2026 (NEW COURSE)****SAN P15 Sanskrit Language and Literature -1(Core -15)****Time: 2:30 Hours****Marks: 70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ફકરાનું ભાષાંતર કરો. (૦૮)
- Que-1 (A) Translate any two of the following Passages. (08)
- ૧) તાત । ચન્દ્રાપીંડ । વિદિતવેદિતવ્યસ્ય અધીતસર્વશાસ્ત્રસ્ય તે નાત્પ્રભાપ્યુપદેષ્ટિવ્યમસ્તિ । કેવલઞ્ચ નિસર્ગત એવ અભાનુભેદ્યભરત્લાલોકચ્છેદ્યમપ્રદીપપ્રભાપનેયમતિગહનં તમો યૌવનપ્રભવમ્ । અપરિણામોયશમો દારુણે લક્ષ્મીમદઃ । કષ્ટમનઙ્ગનવર્તિસાધ્યભપરમ્ એશ્વર્યતિમિરાન્ધત્ત્વમ્ । અશિશિરોપવારહાર્યોડતિતીવ્રઃ દર્પદાહાજ્વરોદમા ।
 - ૨) એવંવિધયાપિ ચાનયા દુરાચારયા કથમપિ દૈવવશેન પરિગૃહીતાઃ વિક્લવા ભવન્તિ રાજનઃ સર્વાવિનયાધિષ્ઠાનતાં ચ ગચ્છન્તિ । તથાહિ । અભિષેકસમયે એવૈષાં મઙ્ગલકલશજલૈશ્ચિ પ્રક્ષાલ્યતે દાક્ષિણ્યમ્, અગ્નિકાર્યધૂમેનેવ મલિનીક્રિયતે હૃદયમ્ । પુરોહિતકુશાગ્રસમ્ભાર્જની ભિરિવાપનીયતેક્ષાન્તિઃ ।
 - ૩) સરસ્વતી પરિગૃહીતભીર્ષ્યેવ નાલિઙ્ગતિ જનમ્ । ગુણવન્તમ પવિત્રમિવ ન સ્પૃશતિ । ઉદારસત્ત્વમઙ્ગલમભિવ ન બહુ ભન્યતે । સુજનભનિમિતમિવ ન પશ્યતિ । અભિજાતમહિમિવ લઙ્ઘયતિ । શૂરં કણ્ઠકમિવ પરિહરતિ । દાતારં દુઃસ્વપ્નમિવ ન સ્મરતિ । વિનીતં પાતકિનમિવ નોસર્પતિ ।
 - ૪) અભિજાતમહિમિવ લઙ્ઘયતિ । શૂરં કણ્ઠકમિવ પરિહરતિ । દાતારં દુઃસ્વપ્નમિવ સ્મરતિ । વિનીતં પાતકિનમિવ નોપસર્પતિ । ભનસ્વિનમુન્મતમિવોપહસતિ । પરસ્પરવિરુદ્ધચેન્દ્રજાલમિવ દર્શયન્તિ પ્રકટયતિજગતિનિજં ચરિતમ્ ।
- પ્રશ્ન-૧ (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સંદર્ભ સહિત સમજાવો. (૦૬)
- Que-1 (B) Explain with reference to context any two of the following. (06)
- ૧) મહત્તીયં ચલ્વનર્થપરંપરા ।
 - ૨) યથા યથા ચેયં ચપલા દીપ્યતે તથા તથા દીપશિખેવ કજ્જલમલિનમેવ કર્મ કેવલમુદવમતિ ।
 - ૩) અકાલ કુસુમપ્રસવા ઇવ મનોહરાકૃતયોડપિ લોકવિનાશહેતવઃ ।
 - ૪) પુરુષોત્તમરતાપિ ચલજનપ્રિયા ।
- પ્રશ્ન-૨ નીચે આપેલા પત્રના વિષયને અનુલક્ષીને સંસ્કૃતમાં પત્ર લખો. (કોઈપણ એક) (૧૪)
- Que-2 Write letter in Sanskrit on any one of the following subjects. (14)
- ૧) છાત્રઃ દીપાવલી અવકાશે સ્વગૃહં ગચ્છતિ । પુનરાગમને વિલમ્બઃ ભવિષ્યતિ । અતઃ અવકાશવિલંબનાર્થ સ્વસ્ય અધ્યાપકાય પત્રં લિખતિ ।
 - ૨) રાજકોટ મહાનગર્યાં સ્થિતઃ રામઃ સ્વાધ્યાપક શ્રી નચિકેતા ઉપાધ્યાયાય સ્વઅગ્રજસ્ય વિવાહે શુભાગમનાય એકં નિમન્ત્રણસ્વરુપેણ પત્રં લિખતિ ।
- પ્રશ્ન-૩ બાણભટ્ટની કાવ્યશૈલી પર વિસ્તૃત નોંધ લખો. (૧૪)
- Que-3 Write a detailed note on poetic style of बाणभट्ट । (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૩ શુકનાસોપદેશમાં નિરુપિત યૌવનનો પ્રભાવ અને ગુરુના ઉપદેશની સમીક્ષાત્મક ચર્ચા કરો.
- Que-3 Discuss in detail the effect of youth and the preachings of the guru as delineated in શુકનાસોપદેશ ।

- પ્રશ્ન-૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ વિષય પર સંસ્કૃતમાં નિબંધ લખો. (૧૪)
- Que-4 Write on Essay in Sanskrit on any one of the following topics. (14)
- ૧) વિદ્યાધનં સર્વધનપ્રધાનમ્ ।
 - ૨) સત્યાન્નાસ્તિ પરોધર્મઃ ।
 - ૩) ધન મહિમા ।
 - ૪) પરોપકારઃ ।
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે છંદ લક્ષણ અને ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. (૧૪)
- Que-5 Define any two छन्द અને લક્ષણ and ઉદાહરણ । (14)
- ૧) ઉપજાતિ ।
 - ૨) દ્રુતવિલમ્બિત ।
 - ૩) વસંતતિલકા ।
 - ૪) મલિની ।
